

Sygn. akt VIII GC 96/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 lipca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący - SSO Piotr Sałamaj

Protokolant - stażysta Kinga Dłużniewska

po rozpoznaniu w dniu 18 lipca 2017 r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa P. W.

przeciwko Bankowi (...) spółce akcyjnej w W.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

I. pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy - nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany w dniu 6 września 2001 r. przez Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie o sygnaturze akt VIII GNc 745/01 w części dotyczącej odsetek od należności głównej za okres poprzedzający dzień 25 stycznia 2014 r.;

II. oddała powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanego Banku (...) spółki akcyjnej w W. na rzecz powódki P. W. kwotę 1.300,08 zł (jeden tysiąc trzysta złotych osiem groszy) tytułem kosztów procesu;

IV. nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Okręgowy w Szczecinie kwotę 5.499 zł (pięć tysięcy czterysta dziewięćdziesiąt dziewięć złotych) tytułem kosztów sądowych, od których uiszczenia powódka była zwolniona mocą orzeczenia sądowego.

Sygn. akt VIII GC 96/17

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 9 marca 2017 r. powódka P. W. wniosła o pozbawienie wykonalności prawomocnego nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 6 września 2001 r., wydanego w sprawie o sygnaturze akt VIII GNc 745/01, w zakresie żądania odsetek od należności głównej w kwocie 186 691,49 zł, ewentualnie pozbawienia wykonalności w zakresie żądania odsetek od należności głównej za okres wcześniejszy aniżeli za trzy lata wstecz od dnia wszczęcia postępowania egzekucyjnego, w związku z ich przedawnieniem oraz o zasądzenie od pozwanej Bank (...) spółki akcyjnej w W. kosztów procesu.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że w nakazie zapłaty z dnia 6 września 2001 r. znajduje się zapis w brzmieniu: „...z 30% od dnia 2 lipca 2001 r. ...”, co jej zdaniem uzasadnia twierdzenie, że w orzeczeniu nie zasądzono odsetek. Dalej powódka podniosła zarzut przedawnienia co do części roszczenia odsetkowego argumentując, że wprawdzie dziesięcioletni termin przedawnienia co do roszczenia głównego został przerwany poprzez złożenie w styczniu 2017

r. kolejnego wniosku egzekucyjnego, to jednak w zakresie roszczenia o odsetki uległo ono przedawnieniu za okres wcześniejszy niż 3 lata od dnia złożenia ponownego wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w zakresie w jakim powódka żądała pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego co do odsetek w wysokości 67.237,73 zł oraz uwzględnienie powództwa, tj. pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w zakresie odsetek ponad kwotę 67.237,73 zł oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwana przyznała, że zarzut przedawnienia co do żądania odsetkowego w związku z upływem trzyletniego terminu przedawnienia jest w części zasadny. Natomiast, zdaniem pozwanej, odsetki nieprzedawnione to te za okres od dnia złożenia kolejnego wniosku egzekucyjnego, tj. od dnia 24 stycznia 2014 r. do dnia 24 stycznia 2017 r. Według pozwanej niesłuszny jednak jest zarzut co do tego, że stawka zasądzonych w orzeczeniu odsetek jest za wysoka, Sąd bowiem wprost wskazał wysokość odsetek. Pozwana zauważyła, że stan prawny obowiązujący na dzień wydania nakazu zapłaty był mniej restrykcyjny czyli ograniczający wysokość odsetek. Jeśli wówczas strona uważała, że wysokość odsetek określona przez Sąd jest nieprawidłowa to właściwą drogą było złożenie zarzutów w przewidzianym przepisami terminie. Obecnie nakaz zapłaty jest prawomocny.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Nakazem zapłaty z dnia 6 września 2001 r. wydanym w postępowaniu nakazowym w sprawie o sygn. VIII GNc 745/01 Sąd Okręgowy w Szczecinie nakazał pozwanym A. B. i P. B. (obecnie W.) aby zapłacili solidarnie powódce Bankowi (...) spółce akcyjnej w W. kwotę 186.691,49 zł z 30 % od dnia do dnia 2 lipca 2001 r. wraz z wynagrodzeniem adwokackim w kwocie 3.500 zł oraz kosztami sądowymi w kwocie 2.733, 70 zł w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu albo wnieśli w tymże terminie zarzuty.

Nakaz zapłaty uprawomocnił się, a postanowieniem z dnia 24 października 2001 r. nadano mu klauzulę wykonalności.

(dowód: kopia nakazu zapłaty z 6.09.2001 r. k. 7, tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty z 6.09.2001 r. zaopatrzonego w klauzulę wykonalności k. 30 akt sprawy egzekucyjnej KM 90/17)

Na podstawie powyższego tytułu wykonawczego Bank (...) spółka akcyjna w W. wszczęła przed Komornikiem Sądowym przy Sądzie Rejonowym w Choszczynie J. B. postępowanie egzekucyjne przeciwko powódce i jej mężowi, które postanowieniem z dnia 30 stycznia 2007 r. zostało umorzone wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

(dowód: kopia postanowienia z 30.01.2007 r. k. 8)

W piśmie z dnia 24 stycznia 2017 r., które zostało złożone w kancelarii Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Choszczynie M. K. w dniu 26 stycznia 2017 r., Bank (...) spółka akcyjna w W. w oparciu o powyższy tytuł wykonawczy wniosła ponownie o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikom.

(dowód: wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego z 24.01.2017 r. k. 1 -2 akt sprawy egzekucyjnej KM 90/17)

W piśmie z dnia 31 stycznia 2017 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Choszczynie zawiadomił powódkę o wszczęciu postępowania egzekucyjnego w oparciu o nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 6 września 2001 r. wydany w sprawie o sygn. VIII GNc 745/01 wskazując, że należność z tytułu zaległych odsetek wynosi 177.341,76 zł.

(dowód: kopia zawiadomienia o wszczęciu egzekucji z 31.01.2017 r. k. 6, odpis zawiadomienia o wszczęciu egzekucji z 31.01.2017 r. k. 34 akt sprawy egzekucyjnej KM 90/17).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się uzasadnione w części.

Powódka domagała się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w zakresie odsetek od należności głównej w kwocie 186.691,49 zł wskazując, że nie ma podstaw do ich dochodzenia, gdyż orzeczenie w tym względzie jest wadliwe, ewentualnie o pozbawienie wykonalności w zakresie odsetek od tej należności głównej za okres wcześniejszy aniżeli trzy lata wstecz od dnia wszczęcia postępowania egzekucyjnego w sprawie KM 90/17 w związku z ich przedawnieniem.

Podstawę prawną powództwa stanowił art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., zgodnie z którym dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne.

Skutek w postaci wygaśnięcia zobowiązania wywierają w szczególności takie zdarzenia materialnoprawne, jak: wykonanie zobowiązania przez spełnienie świadczenia zgodnie z jego treścią, potrącenie, odnowienie, zwolnienie z długu, świadczenie w miejsce spełnienia. Natomiast skutek w postaci niemożności egzekwowania zobowiązania wywierają w szczególności takie zdarzenia materialnoprawne, jak: prolongata terminu spełnienia świadczenia, rozłożenie świadczenia na raty, przedawnienie roszczenia.

Odnosząc się do pierwszego zarzutu zawartego w pozwie, niezasadne były twierdzenia powódki, że przedmiotowy tytuł wykonawczy nie zawierał rozstrzygnięcia o odsetkach, co miało skutkować niemożnością egzekwowania zobowiązania w tym zakresie. Jak wynika z jego treści zasądzona została należność główna w kwocie 186.691,49 zł wraz z „30 % od dnia 2 lipca 2001 r.”. W ocenie Sądu ten zapis w sposób jednoznaczny wskazuje, że zasądzone zostały odsetki od roszczenia głównego, nawet jeśli w treści nakazu zapłaty nie zamieszczono wyrazu „odsetki” z oznaczeniem czy są one ustawowe czy umowne. Jeśli powódka miała jakiegokolwiek wątpliwości w tym zakresie mogła skorzystać z przysługujących jej środków zaskarżenia. Należy zaś wskazać i co nie budziło też wątpliwości, że przedmiotowy nakaz zapłaty jest prawomocny, co oznacza że w myśl art. 353² k.p.c. korzysta - jak wyroki - z powagi rzeczy osądzonej, wiążąc nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy i inne organy państwowe. W tej sytuacji, zdaniem Sądu, nie może strona po upływie szesnastu lat od wydania i uprawomocnienia się tytułu egzekucyjnego skutecznie podważyć jego treści w zakresie żądania odsetek. Wprawdzie powódka wносиła o dołączenie do akt niniejszej sprawy akt sprawy o sygn. VIII GNc 745/01, w której to tytuł ten został wydany, jednak wniosek ten nie mógł zostać uwzględniony ponieważ zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 marca 2004 r. w sprawie archiwizowania akt spraw sądowych oraz ich przekazywania do archiwów państwowych lub do zniszczenia (Dz.U. Nr 46, poz. 443 ze zm.) akta te w dniu 19 maja 2015 r. zostały wybrakowane z uwagi na upływ czasu ich przechowywania w sądzie. Powyższe nie oznacza jednak, że powódka może z tego tytułu wywodzić korzystne dla siebie skutki prawne, gdyż w myśl art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c., to na niej spoczywał obowiązek wykazania - choćby poprzez złożenie odpisu pozwu, który otrzymała wraz z nakazem zapłaty - w jaki sposób to żądanie odsetkowe zostało w postępowaniu nakazowym sformułowane. Sąd może jedynie domniemywać, biorąc pod uwagę, że w sprawie VIII GNc 745/01 stroną powodową był Bank (...) spółka akcyjna, że roszczenie wywodziło się z czynności bankowej (np. kredyt, pożyczka), a w związku z tym żądane odsetki nie musiały być określone na poziomie ustawowym tylko domagano się odsetek umownych, stąd też zapis o 30%. Podkreślić w tym miejscu należy, że o ile Sąd czyni pewne domniemania w tym zakresie, to jednak na stronie powodowej, jako wywodzącej skutki prawne z tego faktu, ciąży obowiązek wykazania, że taki zapis jaki został zawarty w przedmiotowym nakazie zapłaty nie jest zapisem o odsetkach. Na gruncie niniejszej sprawy powódka obowiązkowi temu nie sprostała. Natomiast w ocenie Sądu zamieszczenie w treści nakazu zapłaty znaku „%” wskazuje jednoznacznie, że chodzi o odsetki a nie żadne inne roszczenie.

Zasadny okazał się natomiast zarzut przedawnienia, zresztą w tej części pozwana uznała powództwo stwierdzając, że faktycznie doszło do przedawnienia za okres wcześniejszy niż trzy lata od ponownego wszczęcia postępowania egzekucyjnego wobec powódki. Odsetki za opóźnienie mają charakter świadczenia okresowego, które jak podnosi się w piśmiennictwie i judykaturze (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 26 stycznia 2005 r., III CZP 42/2004) charakteryzuje zależność rozmiaru należności od upływu czasu oraz układanie się świadczeń

w szereg kolejno po sobie wymagalnych świadczeń, przy czym mają one występować w równych odstępach czasu. Zgodnie z ogólną zasadą, którą wyraża art. 118 k.c., termin przedawnienia dla roszczeń o świadczenia okresowe wynosi trzy lata. Według tej reguły, niezależnie od charakteru długu głównego, ulega przedawnieniu roszczenie o odsetki za opóźnienie. Przepisem szczególnym w stosunku do art. 118 k.c. jest art. 125 § 1 k.c. przewidujący dla roszczeń stwierdzonych prawomocnym orzeczeniem sądu, bez względu na ich charakter, dziesięcioletni termin przedawnienia, z wyłączeniem jednak (zdanie drugie) roszczeń obejmujących świadczenia okresowe należne w przyszłości, które ulegają przedawnieniu trzyletniemu. Określony w art. 125 § 1 k.c. dziesięcioletni termin przedawnienia ma zastosowanie do stwierdzonych wyrokiem roszczeń o odsetki za opóźnienie wymagalnych w dacie uprawomocnienia się wyroku. Trzyletniemu przedawnieniu ulegają natomiast stwierdzone wyrokiem roszczenia o odsetki za opóźnienie należne i wymagalne po dniu uprawomocnienia się wyroku (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 15 stycznia 2014 r., I CSK 197/13). W myśl art. 123 § 1 pkt 1) k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. W niniejszej sprawie przerwany bieg przedawnienia rozpoczął się na nowo po umorzeniu postępowania egzekucyjnego na podstawie postanowienia z dnia 30 stycznia 2007 r. w sprawie KM 163/02 i od tego dnia rozpoczął swój bieg dziesięcioletni termin przedawnienia roszczenia głównego oraz trzyletni termin przedawnienia stwierdzonego nakazem zapłaty roszczenia pozwanej o odsetki za opóźnienie należne i wymagalne po uprawomocnieniu się nakazu. Kolejny wniosek o wszczęcie egzekucji w sprawie KM 90/17 przerwał bieg przedawnienia, co oznacza, że pozwana może domagać się zaspokojenia odsetek jedynie za okres ostatnich trzech lat od daty złożenia kolejnego wniosku o wszczęcie egzekucji. Strona pozwana przyjęła, że to ponowne wszczęcie egzekucji nastąpiło w dniu 24 stycznia 2017 r., natomiast z akt komorniczych dołączonych w niniejszym postępowaniu wynika, że miało to miejsce w dniu 26 stycznia 2017 r. kiedy to do kancelarii komorniczej wpłynął wniosek, a jedynie sam wniosek jest datowany na 24 stycznia 2017 r. W aktach sprawy komorniczej nie znajduje się koperta, a z adnotacji uczynionej na pieczęci urzędowej komornika (prezentacie) nie wynika też by zostało ono nadesłane w kopercie. Przyjąć zatem należało, że okres trzyletni kiedy odsetki się nie przedawniły należy liczyć od 26 stycznia 2014 r. do 26 stycznia 2017 r. W konsekwencji roszczenie o odsetki za okres poprzedzający 25 stycznia 2014 r. uległo przedawnieniu. Mając na uwadze powyższe tytuł wykonawczy w tej części został pozbawiony wykonalności, a w pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu. Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się na niekwestionowanych wzajemnie przez strony dokumentach, z których znaczna część miała rangę dokumentów urzędowych, to zaś pozwala uznać, że treść tych dokumentów odzwierciedla rzeczywisty stan rzeczy. O kosztach procesu orzeczono stosując normę art. 100 k.p.c. Powódka wygrała proces w około 62 %, a pozwana w około 38 %, stąd też koszty zostały stosunkowo rozdzielone. W rozpoznawanej sprawie zarówno powódka jak i pozwana poniosły koszty w wysokości po 5.417 zł każda, na które składały się koszty zastępstwa procesowego w kwocie 5.400 zł, ustalone na podstawie § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1084 ze zm.) oraz koszty opłaty od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Uwzględniając, że powódka wygrała sprawę w 62 % należał się jej zwrot od pozwanej, zgodnie z regułą odpowiedzialności stron za wynik postępowania, kwoty 3.358,54 zł, natomiast pozwanej, która wygrała sprawę w 38 % należał się zwrot od powódki kwoty 2.058,46 zł, co po skompensowaniu oznaczało, że pozwana winna zwrócić powódce kwotę 1.300,08 zł.

Powódka na podstawie postanowienia referendarza sądowego z dnia 10 maja 2017 r. została zwolniona od kosztów sądowych w całości, w związku z tym nie poniosła kosztów opłaty sądowej od pozwu, która wynosiła w niniejszej sprawie 8.868 zł. Wobec tego od pozwanej jako przegrywającej proces należało ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Szczecinie kwotę 5.499 zł (po zaokrągleniu w górę do pełnego złotego) stanowiącej 62 % z nieuiszczonej opłaty sądowej od pozwu.